

SESIUNEA DE COMUNICĂRI
„ARTA ÎN SPAȚIUL ROMÂNESC”,
București, 25–26 mai 1993

Sesiunea de comunicări ținută la București (25–26 mai 1993) cu tema *Arta în spațiul spiritual românesc*, a cuprins 15 expuneri reflectând importante idei și tendințe actuale din domeniul vast al artelor: arta și critica de artă, teatrul și filmul, muzica, arhitectura, și este rodul colaborării științifice dintre Institutul de Istoria Artei „G. Oprescu” al Academiei Române și Institutul de Istoria și Teoria artei din cadrul Academiei de Științe a Republicii Moldova. Pe lângă comunicările evidențiind tradițiile artistice naționale, am remarcat pe cele cu referire la tendințele și experimentele artistice din anii '70–'80 sau pe cele care respiră idei, meditații asupra structurii omului modern precum și semnalarea deschiderii artei spre actul politic, la noi, cu dorința artistului de a fi prezent în miezul evenimentelor actuale, publicul devenind scopul acțiunii acestuia.

Câteva interesante intervenții au abordat problematica monumentelor istorice așa cum reiese din următoarele titluri: *Situația bisericilor din Basarabia oglindită în bibliografie; Casa țărănească: geneza și tipologia; Rezultate ale artei lemnului din Gorj, confirmare a rolului cercetării de teren; Considerații noi privind evoluția centrului orașului Chilia (aspecte urbanistice și arhitecturale)*, subiect ce face parte dintr-un ciclu de comunicări ținute la Constanța, Brăila și, în fine, la București. Cum era și firesc, fiecare comunicare a avut darul de a completa cunoștințele din domeniul respectiv pornind de la cazuri particulare și generând concluzii cu privire la caracterul unitar al creației materiale și spirituale românești. S-au putut astfel compara planșele figurând casa țărănească dintre Prut și Nistru cu reșitele diapozitive surprinzând imagini din satele gorjene, s-au emis ipoteze privind componentele urbanistice ale centrelor antice și medievale de la

Dunăre și de pe țărmul vestic al Pontului Euxin, au fost reliefate reșitele și lipsurile bibliografiei noastre.

În completarea acestui fructuos dialog, oaspeții au analizat monumente istorice din București și Sinaia, au petrecut câteva ore în sălile de studiu ale Bibliotecii Academiei Române sau în Biblioteca Institutului de Istoria Artei „G. Oprescu”.

Scopul esențial al celei de a doua runde de comunicări, prima ținându-se în 1992 la Chișinău, a fost exprimat cu sinceritate și fermitate de dl. Leonid Cemontan, directorul Institutului de Istoria și Teoria Artei – Chișinău, care a apreciat necesitatea firească nu numai de a ne cunoaște mai bine ci și de a sluji cu dăruire adevărul unității și unicității culturii românești. Ori, manifestarea organizată în bune condițiuni, de data aceasta de către specialiștii bucureșteni, se poate considera un binemeritat succes.

E.A.R.

CERCETĂRI PRIVIND PATRIMONIUL CULTURAL SĂSESC DIN TRANSILVANIA

1993 a fost cel de-al doilea an (din cei patru) în care s-a desfășurat proiectul româno-german de inventariere a satelor de colonizare săsească din Transilvania. Conform celor convenite între cei doi parteneri, o parte din rezultatele de pe teren a fost prezentată în cadrul sesiunii de comunicări, care, în acest an, s-a desfășurat, în luna octombrie, la Cluj. Materialele reunite sub titlul de mai sus s-au constituit într-o secțiune separată în cadrul Simpozionului Național de Istoria Artei, organizat de Institutul de Arheologie și Istoria Artei din Cluj în colaborare cu *Siebenbürgisch-Sächsischer Kulturrat E.V.* din Germania și Muzeul Național de Artă din Cluj. Celelalte două

secțiuni ale simpozionului au fost: *Unitate și diversitate în arta Țărilor Române și Arheologie și artă.*

Invitați, în afară de Christoph Machat, președintele Sfatului Cultural al Sașilor Transilvăneni din Germania și membru al Comitetului Național German ICOMOS și al ICOMOS International, și Martin Rill, reprezentantul Sfatului Cultural al Sașilor Transilvăneni din Germania, au fost cei doi colegi ai noștri germani, care au efectuat cartarea în Transilvania împreună cu echipele de inventariere de la DMASI și de la Academia de Arte Frumoase din București, Thomas Hohn și Matthias Kitschenberg de la Rheinisches Amt für Denkmalpflege.

Dr. Christoph Machat a prezentat, în plen, metoda care este aplicată în cadrul acestui proiect, în comunicarea „*Topografia monumentelor istorice, o nouă metodă de inventariere*”.

Lucrările secțiunii au fost deschise de Corina Popa, de la Academia de Arte Frumoase din București care s-a referit la tipuri de case din satele *Saschiz* și *Nades*. Au urmat Adriana și Aurelian Stroe cu prezentarea satului Valchid, Iosefina Postăvaru – „*Biserica fortificată din Brădeni*”, Paul Niedermaier, de la Institutul de Științe Sociale Sibiu, cu semnificația datelor istorice și statistice privind satul *Brădeni* și Ioan George Andron cu fișa de localitate a aceluiași sat. Comunicările au abordat cvasitotalitatea muncii desfășurate în teren, bibliotecii și arhive, căci au fost prezentate atât biserici cât și clădiri de folosință comună și case, atât fișe de localitate cât și date istorice privind satele inventariate.

Cea de-a doua zi de lucrări a secțiunii a programat, în principal, comunicările echipei de inventariere din Cluj: Kovács András – „*Biserica evanghelică din Batoș*” (o minunată surpriză!), Nicolae Sabău – „*Cetatea*